

Opbrengst Internationale Expertmeeting 'Wat werkt' in de zorg voor meisjes, slachtoffers van mensenhandel/loverboys.

Op 7 april 2017 heeft het NJi in opdracht van VWS, een internationale expertmeeting georganiseerd over 'wat werkt' in de specialistische zorg voor meisjes, die slachtoffer zijn van loverboys/mensenhandel. Deelnemers waren managers en teamleiders van nagenoeg alle specialistische zorgaanbieders die een behandelaanbod voor de meisjes uitvoeren en daarnaast een aantal vertegenwoordigers van gemeenten en landelijke branche organisaties. Aanleiding was de ontwikkelde landelijke aanpak voor loverboy/mensenhandelslachtoffers van de Commissie Azough. Het in deze aanpak ontwikkelde kwaliteitskader voor de behandelaanpak door specialistische zorgaanbieders, vroeg om een reflectie- en ijkmoment. Waar staan we nu en wat is er nodig om de kennisontwikkeling een stap verder te brengen. Belangrijk doel is om revictimisatie zo veel mogelijk terug te dringen; een veel voorkomend probleem bij deze meisjes.

Benaderingen in de behandelaanpak in andere landen dienden ter inspiratie. In Engeland is in maart 2017 door het Department for Education een grootschalig evaluatie-onderzoek gepubliceerd naar werkzame factoren in vier lokale praktijken, waar slachtoffers van Child Sexual Exploitation (waaronder het *boy friend model*, *inappropriate sexual relationships*, *peer-to-peer abuse*) worden gesignaleerd, begeleid en behandeld. De praktijken richten zich op integraal en preventief werken in de wijk een soepele overgang naar specialistische zorg, en terugkeer van de slachtoffers naar de normale omgeving. De onderzoeker en managers van twee van de onderzochte praktijken geven inzicht in de effectiviteit van hun aanpak. Vlaanderen bracht kennis over de manier waarop de overheid inzet op behandeling van slachtoffers van tienerpooiers n.a.v. onderzoek in 2015. Er wordt vanuit gesloten opvang gewerkt aan een soepele en duurzame terugkeer in de normale omgeving. De onderzoeker, vertegenwoordiger van de Vlaamse overheid en twee managers vanuit de jeugdbescherming geven inzicht in de Vlaamse aanpak.

Gesproken is over: Outreachend werken, integrale kijk, de nadruk op gesloten zorg als begin en niet sluitpost en de nadruk op warme overdracht door verantwoordelijkheid van het begin bij overdrachtspartner te leggen en niet bij gesloten instelling.

Lessen:

- Ontwikkel een goede structuur om kennis met elkaar te delen. Daar is behoefte aan; niet alleen bij de zorgaanbieders, maar ook bij gemeenten.
- 'Follow the child'; werk integraal samen vanuit de behoeften en vragen van de meiden zelf. Maak ruimte voor een lange adem in de behandeling door inzet op vertrouwen en duurzame ondersteuning vanuit een soepele overgang van preventie, begeleiding, specialistische zorg en nazorg (de Vlamingen noemen dit trajectzorg).
- Onderzoek meer mogelijkheden voor vroegtijdige signalering en preventieve multidisciplinaire aanpakken in de wijk door letterlijk meer de wijk in te gaan en (outreachend) verbinding te zoeken met gemeentelijke wijkteams, jongerenwerk, politie en justitie maar ook bijvoorbeeld door training van taxichauffeurs en hotelpersoneel op signalering (leer van de aanpakken vanuit het ministerie van VenJ, IND en Sociale Zaken voor hotelpersoneel)
- Onderzoek kansen voor open settings in de behandeling, omdat dit normaliseert, vertrouwen biedt, kansen biedt voor het betrekken van ouders, waarbij de veiligheid van het slachtoffer gewaarborgd dient te zijn.
- Zet meer in op nazorg; een echt goede terugkeer in eigen omgeving van de meiden. Betrek de wijkteams en/of GGZ daar vroegtijdig bij. Neem daarbij de gesloten zorg als startpunt en niet als sluitpost en werk van daar uit aan warme overdracht naar terugkeer in de samenleving. De opdracht voor die overdracht ligt dan aan het 'begin'; namelijk bij de overdrachtspartner. Bied de meisjes tegelijkertijd een 'time-out' kans in gesloten zorg (als rustpauze), als dat nodig blijkt. Vraag om betere samenwerking tussen buurt- en wijkgerichte zorg in gemeenten en specialistische zorgaanbieders op strategisch en uitvoerend niveau.
- Zorg voor intervisie en supervisie van professionals.